

Kråkvågsvaet – Grandefjæra – Bjugn fjorden

Kandidatområdet omfatter hele Bjugn fjorden samt Grandefjæra og Kråkvågsvaet innenfor kommunene Ørland og Bjugn i Sør-Trøndelag fylke. Området er om lag 141 km² stort og ligger nord i innseilingen til Trondheimsleia, og strekker seg fra Festholmen i nord til Storfosna i sør, samt Botngård i øst og til Kråkvåg i vest.

Avgrensning

Selve forslaget til planområde er vist på vedlagt kart. Vi foreslår at grensen opp mot land går opp til tidevannssonen (opp mot midlere høyvann, normal flo) i følgende deler av området:

Bjugn kommune:

- Nes – Engsnes nord for utløpet av Bjugn fjorden
- Botngårdselvas os innerst i Bjugn fjorden

Ørland kommune:

- Hoøya

Den samme grensen vil gjelde i de områdene der det er eksisterende naturvernområder: Grandefjæra naturreservat, Innstrandfjæra fuglefredningsområde, Kråkvågsvaet fuglefredningsområde og Bjugholmen naturreservat. Dette på grunn av at verneforskriften for disse 4 verneområdene er gamle og/eller mangelfulle, og de gir ikke et dekkende vern for de marine naturtypene og fugle- og dyrelivet som har disse områdene som viktige funksjonsområder. Her vil det i sjøarealet bli overlapp med to verneforskrifter.

Avgrensningen i de øvrige delene av området foreslås slik at privat grunn ikke berøres (dvs. fra marbakke eller 2 m dybde).

Geografi og biologiske forhold

Planområdet er ca. 141 km² og ligger i kommunene Ørland og Bjugn i Sør-Trøndelag fylke. Området ligger nord for innseilingen i Trondheimsleia og strekker seg fra Festholmen (Bjugn) i nord til Storfosna (Ørland) i sør, samt fra Botngård (Bjugn) i øst til Kråkvåg (Ørland) i vest.

Området er svært mangfoldig når det gjelder bunnforhold, med både store gruntområder og en del dypere partier som skjærer gjennom området. Et hovedtrekk i topografien i denne landsdelen er bunnstrukturer som går i sørvestlig – nordøstlig retning.

Grandefjæra ligger vestvendt ytterst på Ørlandet. Her er store tidevannsflater og grunne områder med sand- og skjellsandbunn. Utenfor Grandefjæra ligger Grandevika, som er et dypt parti (178 meter på det dypeste) med mye sand og skjellsand. Vest for Grandevika ligger Kråkvågsvaet mellom øyene Storfosna og Kråkvåg. Rundt disse flate øyene er det også store tidevannsflater og grunne områder med sandbunn. Nord for Grandevika, Storfosna og Kråkvåg er det flere store grunne partier med vekslende bunnforhold med sand, skjellsand, stein og fjell. Et gytetfelt for torsk er også registrert i Grandevika.

Nord for gruntområdene som strekker seg fra Ørlandet til Kråkvåg er det et dypt parti (>300 meter) med mudder- og leirbunn. Dette fortsetter innover i Bjugn fjorden i øst, og indre del av denne fjorden er relativt grunn med mudderbunn. På nordsiden av Bjugn fjorden finnes et større tidevannsområde med innslag av ålegraseng. Innstrandfjæra ligger nordvestvendt på Ørlandet ut mot Bjugn fjorden, og her er også store tidevannsarealer samt noen forekomster av ålegraseng. Det må også nevnes at Bjugn fjorden har en terskel i søndre løpet ved

Bjugnholmen, men har ikke terskel i nordre løp ved Bjugnholmen. Om vinteren ligger iskanten ca. ved Bjugnholmen.

Den marine flora og fauna i deler av området er lite undersøkt og ikke detaljert kartlagt. Det finnes noe tareskog, og store områder med tang i de grunne tidevannsområdene. Dyrelivet forventes å være rikt med et stort mangfold av arter representative for mangfoldet av bløtbunnstyper innen området. De store grunne arealene gir også grunnlag for en stor produksjon og høy individtetthet av dominerende arter. De grunne områdene har dessuten et meget rikt fugleliv. Dette gjelder i særlig grad Grandefjæra, Innstrandfjæra og Kråkvågsvaet.

Det er registrert koraller flere steder i det foreslåtte verneområdet, utløpet av Bjugnfjorden, og vest og nordvest for Storfosna.

Bløtbunnsarealene innerst inne i Bjugnfjorden er viktige nærings/beiteområder for fugl og sjørørret. Disse områdene er også svært viktige i forbindelse med overvintringsområdene i ferskvann i området, og for elvemuslingen i Okla/Liavassdraget som igjen er avhengig av sjørørreten.

Aktuelle verneform etter naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven inneholder hjemler for å kunne verne natur etter flere kategorier. Marine verneområder etter § 39 er en egen vernekategori for vern som bare omfatter sjøområde. Marine verneområde kan opprettes for å beskytte marine verneverdier, også naturverdier som landlevende arter er avhengige av. Et bredt spekter av verneformål er nevnt i § 39. Verneformålet kan omfatte verdier knyttet til sjøbunn, vannsøylen, overflaten eller en kombinasjon av disse.

I et verneområde i sjø må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et verneområde i sjø kan vernes mot all virksomhet, forurensning, tiltak og bruk, men med de begrensninger som følger av folkeretten. Restriksjoner på aktivitet skal stå i forhold til verneformålet.

I marine verneområder er det særlig viktig å unngå inngrep som påvirker sjøbunnen, vannutskifting og strømforhold i nevneverdig grad, siden disse er avgjørende for hvilke arter og naturtyper vi finner i området.

Verneverdier og verneformål

Det er et nasjonalt formål med marint vern å bevare et representativt utvalg av norsk natur for kommende generasjoner. Marint vern etter naturmangfoldloven skal bidra til at et utvalg av representative, særegne, sårbare eller truede marine undersjøiske naturtyper langs kysten og i territorialfarvannet blir tatt vare på.

De marine verneverdiene i Kråkvågsvaet-Grandefjæra-Bjugnfjorden er i stor grad knyttet til de mangfoldige bunnforholdene, med store tidevannsarealer og grunne partier med mudderbunn og skjellsand, men også dypere partier med koraller, rike tareskoger, skjellsand og mudderbunn. Verneverdiene knyttes til de spesielle og mangfoldige bunnforholdene og det rike og produktive plante- og dyrelivet representativt for naturtypene i området. Området har stor spennvidde i bunnforhold med en karakteristisk geologi og geomorfologi med vekslende grunne rygger og dype renner, området har derfor stort mangfold og produksjon og er et viktig område for både fisk og fugl.

Kråkvågsvaet-Grandefjæra-Bjugnfjorden er sammen med Giske i Møre og Romsdal to av få områder i Sør-Norge med store arealer med sand og mudderbunn.

Ramsar og IBA

Deler av det foreslåtte marine verneområde har Ramsar- og IBA-status (Important Bird and Biodiversity Areas).

Følgende områder har status som Ramsar: Grandefjæra naturreservat, Kråkvågsvaet fuglefredningsområde og Innstrandfjæra fuglefredningsområde.

IBAet består av fire delområder: Grandefjæra, Kråkvågsvaet, Hovsfjæra (utenfor det marine verneområdet) og Innstrandfjæra. Ørlandet er av stor betydning for flere arter vannfugl, og fungerer både som raste-, myte- og overvintringsområde. De største ansamlingene av vannfugler finner man gjerne om høsten og gjennom vinterhalvåret.

Kulturminner

Det er registrert 18 forlislokaliteter innenfor området. I tillegg er det registrert 3 lokaliteter med eldre havnefunn på Storfosna og Kråkvåg. Innerst i Bjugn fjorden er det løs bunn, og dermed gode bevaringsforhold. Deler av det foreslåtte verneområdet ligger innenfor det prioriterte marinarknologiske området PRIMAT 4330.

Bjugn fjorden er spesielt interessant på grunn av de rike sildefiskeriene som foregikk her på 1600 og 1700-tallet. Det har stått en bryggerekke med rorbubosetning innerst i fjorden som hadde sammenheng med dette fisket. Trafikken på Bjugn fjorden har vært stor da større fartøyer kom inn her for å kjøpe opp sild fra lokale fiskere. På Kirkeneset ved Utstrand på Bjugn fjordens østside har det trolig vært kirkested i tidligmiddelalder. Lengst inn i Bjugn fjorden er det løs bunn og dermed gode bevaringsforhold.

Kjeungskjæret fyr ble vedtaksfredet som kulturminne den 15.12.2000 etter kulturminnelovens § 19, og er bygget på en grunne som tørrlegges kun ved lavvann.

Verneforslag og brukerinteresser

Fiskeri

En del fiskeri foregår i området. Tradisjonelt har det vært drevet fiske med garn, snøre, line og snurrevad etter torsk, hyse og annen bunnfisk i de dypere delene av området. Det drives med fangst av krabbe i området. Sporadisk har det vært trålt etter flyndre (Bjugn fjorden). Noe seifiske med snøre foregår i ytterkant av det foreslåtte verneområdet. Det dykkes etter kamskjell i området. Tidligere har det også forekommet maskinell skjellskraping. Det finnes også reketrålfelt i de dypere partiene.

På Uthaug finnes det et fiskemottak av pelagisk fisk (Grøntvedt Pelagic A/S). Grøntvedt Pelagic A/S har også et lite produksjonslokale på Kråkvåg.

Scanbio A/S har et produksjonsanlegg som ligger inne i Bjugn fjorden. Anlegget produserer fiskeproteinkonsentrat og fiskeoljer.

Akvakultur

Det har tidligere vært både lakseoppdrett og oppdrett av marine arter i området. Per i dag finnes ingen akvakulturtillatelser verken i sjø eller på land i det foreslåtte verneområdet.

Taretråling og tangskjæring

I Norge har det blitt høstet kommersielt etter tare i ca. 40 år. Årlig blir det høstet rundt 170 000 tonn tare. Hvor mye som har blitt høstet i området Kråkvågsvaet/Grandefjæra/-Bjugn fjorden er pr i dag ukjent. Firmaet FMS-Biopolymer AS ved Haugesund tar imot og foredler tarefangsten og produktet blir brukt til blant annet mat og farmasøytiske produkter.

Map of Norway showing administrative regions and their corresponding NUTS 3 codes. The map includes labels for regions like Trøndelag, Nordland, and Finnmark, along with major cities like Trondheim, Bodø, and Tromsø. The NUTS 3 codes are listed in a grid-like fashion across the map.

Feltene høstes med ca. 4 års mellomrom.

Det har foregått betydelig høsting av tang (tangskjæring) i området tidligere. I dag høstes det ikke, eller svært lite tang.

Det har foregått et betydelig uttak av skjellsand i Grandevika, men denne aktiviteten er nå faset ut ved at fylkeskommunen ikke har fornyet konsesjonen.

Det har nylig blitt startet opp kommersiell høsting av strandsnegl i Ørland/Bjugn og det pågår flere steder i det foreslåtte marine verneområdet. Pr i dag finnes det ingen forskrift som regulerer høstingen, bortsett fra de verneområder der forskriftene i seg selv setter forbud mot slik aktivitet.

Det finnes mange landbruksarealer i Ørland som har avrenning til kanaler og som munner ut i Grandefjæra. Dette medfører med stor sannsynlighet utslipp av næringsstoffer til Grandefjæra.

Det foreslåtte verneområdet benyttes i forbindelse med fritidsfiske og rekreasjon. På Garten og Storfosna pågår for eksempel reiselivsvirksomhet med fokus på det marine miljø, blant annet gjennom utleie av rorbuer. Det er usikkert i hvor stor grad det foregår organiserte aktiviteter med tanke på fritidsfiske eller høsting av andre marine ressurser gjennom reiselivsnæringen.

Mange av eiendommene ved sjøen har naust nede ved vannkanten med utsett for båt. I tillegg finnes det flere småbåthavner innenfor det foreslåtte verneområdet. De aller fleste er private eller tilhører hyttefelt.

Området egner seg meget godt til forskning og undervisning, særlig i tilknytning til det rike fuglelivet og de store tidevannsområdene. Ved verneområdene Grandefjæra naturreservat og Kråkvågsvaet fuglefredningsområde er det oppført fugletårn med informasjon om fugl og over verneverdiene i området. Ved Innstrandfjæra er det oppført en parkeringsplass med benker der man har utsikt mot fuglefredningsområdet. Ørland våtmarkssenter holder til på Kulturhuset i Brekstad sentrum og arrangerer turer med guide ut til verneområdene på Ørland.

Kartlagte friluftsområder:

Det er registrert flere friluftsområder som grenser til eller ligger i nærheten av Kråkvågsvaet-Grandefjæra-Bjugnfjorden: Neslandet, Bjugnholmen, Døsvik småbåthavn, Maritbukta, Tindbud småbåthavn, Mebostad og Karlestad – Mølnargården. De to siste er også statlig sikra friluftsområder.

Skipstrafikk og farleder

Det finnes flere fyr og lykter i området. Kjeungskjæret fyr er som nevnt fredet som kulturminne. Det er anlagt fiskerihavner på flere lokaliteter innenfor det foreslåtte verneområdet; på Kråkvåg, Garten og Uthaug i Ørland kommune. I Bjugn kommune finnes havner i Ervika og Tinbua, begge på sørsiden av Bjugnfjorden. Videre er det mange ankringsplasser i området.

Hovedfarled med bifarleder går mellom Storfosna og fastlandet.

Forsvaret

Sjøforsvaret disponerer et skyte- og øvingsfelt (T14) i området som overlapper det aktuelle verneområdet. Feltet er å regne som et generelt sjøfelt og kan fasilitere alle kysteskadrens aktuelle kapasitetsbehov, med unntak av skyting mot landmål. Kandidatområdet overlapper også med skyte- og øvingsfelt som er foreslått avhendet (T11, T12 og T13).

Ørland flyplass har utslipp ut til Grandefjæra via tre kanaler som drenerer kampflybasen.

Andre interesser

Eksisterende kabler i området finnes, bl.a. mellom de bebodde øyene. Det er planlagt å legge en ny vannledning mellom Bjugn og Ørland kommune. Denne ønskes lagt gjennom Bjugnfjorden mellom Bjørkly og Ervik.

Det er veiforbindelse med bru og molo/fylling mellom øyene Kråkvåg og Storfosna. I tillegg planlegges en undersjøisk tunnel mellom Garten og Kråkvåg, som kan medføre at øyene Kråkvåg og Storfosna får fastlandsforbindelse. Det er også ønskelig med utbygging av flere havner i Ørland kommune.

Like ved Innstrandfjæra fuglefredningsområde ligger det et nedlagt kommunalt avfallsdeponi.

Planstatus

Eksisterende vern etter naturmangfoldloven

Flere lokaliteter innen det foreslåtte marine verneområdet er omfattet av eksisterende vern i medhold av naturvernloven. Av disse lokalitetene er Grandefjæra naturreservat, sammen med Kråkvågsvaet og Innstrandfjæra fuglefredningsområder, en del av Ramsarområdet Ørland våtmarkssystem.

Grandefjæra naturreservat

Grandefjæra er en svært langgrunn fjære med store gruntvannsområder og mange små holmer. Formålet med vern er "å bevare et internasjonalt viktig våtmarksområde med vegetasjon, fugleliv og annet dyreliv som finnes her". Området har størst betydning som hvile-/rasteplass i trekketidene, og er ellers myteplass for andefugl, overvintringslokalitet, hekkeplass og beiteplass. 107 ulike fuglearter er registrert, hvorav 71 vannfuglearter. Derav flere sjeldne/spesielle arter. Det finnes et stort spekter av typevegetasjon for strandenger i Trøndelag med innslag av sjeldne arter; totalt 92 arter. Landskapet karakteriseres som særpreget.

Bjugnholmen naturreservat

Området består av to delområder, henholdsvis vest og øst på Bjugnholmen i Bjugnfjorden. Totalarealet er på 80 dekar, hvorav 43 dekar er landareal. Verneformålet er knyttet til øyas karakter som tilnærmet urørt, og de tilgrensende sjøområder med sitt naturlige plante- og dyreliv. Områdets verdi som hekkelokalitet for sjøfugl er spesielt vektlagt i verneformålet.

Kråkvågsvaet fuglefredningsområde

Verneområdet inkluderer sundet mellom Kråkvåg og Storfosna og nordover rundt Storfosna til Nordlandet, med tilhørende gruntvannsområder. Området dekker et areal på ca. 11,9 km², hvorav 0,4 km² er landareal.

Storfosna har interessant geologi og stedvis særegen vegetasjon. Området består av flatt jordbruksland og knauser på øyene. Hvileplasser i trekketidene og om vinteren, særlig myteplass for ærfugl og sjøorre. Her finnes hekkel plasser med gamle fredninger. Formålet med vernet er: *"Å sikre en viktig del av Ørlands våtmarkssystem og å bevare det rike fuglelivet i området, særlig av hensyn til hekkende og overvintrende lom, dykkere, dykkender, vadere og andre vannfugler"*.

Innstrandfjæra fuglefredningsområde

Innstrandfjæra er et svært variert fjæreamråde; i indre deler mudderområder, lengre ut store og flate sand-, grus- og leirområder med en del store steiner hvor det er små dammer ved fjære sjø, ytterst steingrunn med store tangbelter. Langs fastmarka er det en rekke innbuktninger, med bekker eller grøfter. Området dekker et areal på ca. 1,1 km², hvorav ca. 0,1 km² er landareal.

Området er en viktig hvile-/rasteplass for vadefugl og en del andefugl. Brakkvannsdammen "Kråka" utgjør her en særegen biotop. Det finnes flere spesielle arter i Innstrandfjæra og området benyttes også som overvintringslokalitet. Formålet med vernet er: *"Å sikre en spesiell vannfuglbiotop av særlig viktighet i trekketidene, og en viktig del av Ørlands våtmarkssystem"*.

Kjeungskjæret fyr

Fuglelivet ved fyret og tilliggende statsgrunn, med unntak av kråke, ravn og stormåse, er særskilt fredet ved forskrift av 24.05.1935. Denne fredningen er gitt i medhold av daværende lov av 25.07.1910, og er beholdt med hjemmel i naturvernloven av 19.06.1970.

Kommuneplaner

Ørland

I kommuneplanens arealdel for Ørland kommune er sjøområdene som ikke er vernet etter naturvernloven avsatt til ferdsel, fiske, natur, friluftsliv og akvakultur (FFNFA). I tillegg er det

utarbeidet delplaner for Uthaug, Garten/Beian og Storfosna-Kråkvåg, som alle tre berører det foreslåtte verneområdet. I disse delplanene er mesteparten av sjøområdene lagt ut som FFNFA-områder, mens mindre arealer er avsatt til ferdsel, fiske, natur og friluftsliv (FFNF). Noen områder er også avsatt til militær aktivitet.

I kommuneplanen er det avsatt egne akvakulturområder på bakgrunn av tillatelser som tidligere er gitt. Disse er imidlertid ikke tatt i bruk, og det foreligger pr. i dag ingen tillatelser til akvakulturanlegg i sjø innenfor det foreslåtte verneområdet.

Eksisterende industriområde er vist i sjø nordøst på Garten (med godkjent reguleringsplan) i kommuneplanens arealdel for Ørland kommune, delplan 04.

I reguleringsplan for fastlandsforbindelse mellom Garten og Storfosna er det planlagt en tunnel som så vidt berører det foreslåtte marine verneområdet.

Bjugn

I kommuneplanens arealdel for Bjugn kommune er størstedelen av de aktuelle sjøområdene avsatt til FFNF, mens en mindre del utenfor utløpet av Bjugnfjorden er avsatt til FFNFA. Havbeite og bunnkultur tillates i Bjugnfjorden i henhold til kommuneplanen. I tillegg er det utarbeidet delplaner for områdene Ervika og Botngård. I delplan for Ervika er avsatt to havneområder på sørsiden av Bjugnfjorden; i selve Ervika og litt lenger inn i Tinbua. Ved sistnevnte lokalitet finnes også avsatt et mindre industriområde i sjø. I delplan for Botngård er sjøområdene avsatt til FFNF.

I reguleringsplan for Seterfjæra er det planlagt utfylling av resterende del sør i Botngård.

Bjugn kommuner har også reguleringsplaner for flere småbåthavner innenfor Kråkvågsvaet-Grandefjæra-Bjugnfjorden. Noen av disse planene er delvis- eller ikke gjennomført pr 2017. Bjugn kommune skal revidere kommuneplanen og vurderer å utrede egen strandsoneplanen til kommuneplanen, der de blant annet skal se nærmere på småbåthavnene.

Fylkesdelplan

I siste forslag til interkommunal kystsoneplan for Sør-Trøndelag, «*Kysten er klar*», er ikke området nevnt spesielt men alle foreslåtte marine verneområder er satt av som hensynssoner for naturmiljø med tilhørende retningslinjer.

Referanseområder

Referanseområder skal tjene som grunnlag for å sammenligne status og utvikling i påvirkede områder med områder med ingen eller liten påvirkning. Rådgivende utvalg for marint vern har foreslått Kråkvågsvaet-Grandefjæra-Bjugnfjorden som et generelt referanseområde for langtidsovervåkning og forskning som ett av seks områder i marint vern. Slik langtidsovervåkning og forskning kan være knyttet til klimaendringer, introduserte arter, forurensning, fysisk påvirkning eller dyrking og høsting av marine ressurser.

Rådgivende utvalg for marint vern mener at områdene som er anbefalt for langtidsovervåkning og forskning egner seg for å overvåke den regionale vannkvaliteten i kyststrømmen, inklusiv bidrag fra den norske havbruksnæringen. Deler av disse områdene med få eller ingen oppdrettsanlegg vil også kunne brukes som referanseområder i forhold til lokal påvirkning fra havbruk. Det finnes ingen konsesjoner for akvakultur i området i dag. På dette grunnlag legges det opp til at konsekvensene av å holde området Kråkvågsvaet-Grandefjæra-Bjugnfjorden fritt for havbruk utredes i den videre planprosessen.

Det er et klart behov for referanseområde hvor det ikke høstes tare. Disse kan tjene til å sammenligne langtidsutviklingen i tareskogene med tilhørende artsmangfold mellom høstede og ikke-høstede områder. Dette kan igjen gi mulighet til å få tidlig dokumentasjon på mulige konsekvenser av høstingen, på kystøkosystemene.

Mulige virkninger av vernet

Restriksjonsnivå i forhold til ulike aktiviteter skal utredes nærmere i høringsprosessen. Det blir ikke lagt opp til restriksjoner på fritidsfiske. Det er heller ikke vurdert restriksjoner på ferdsel, bruk av ankringsplasser eller Kystverkets arbeid i fiskerihavnene og langs farleden. Det legges heller ikke opp til restriksjoner på drift og vedlikehold av eksisterende anlegg og innretninger.

Konsekvenser for fiskeri

Fiske med passive redskaper (snøre, line, teiner, ruser og garn) i nåværende omfang, og som ikke skader bunnen anses for uproblematisk i forhold til verneverdiene i området. Også fiske med snurpenot og landnot bør fortsatt kunne tillates innenfor de beskyttede områdene. Fiske med snurrevad påvirker bunnen i noen grad, men dersom denne aktiviteten er viktig for næringen, bør det la seg gjøre å videreføre den i nåværende omfang. Det er reketrålfelt i dypere partier av området. Det legges ikke opp til spesielle begrensninger når det gjelder bruk av eksisterende reketrålfelt.

Med utgangspunkt i det fiske som foregår innenfor området i dag, foreslås det ingen vesentlige endringer som vil påvirke denne aktiviteten.

Konsekvenser for høsting av andre marine ressurser

I det foreslåtte verneområdet er det tillatt med taretråling i store deler av området. Rådgivende utvalg har ikke foreslått Kråkvågsvaet-Grandefjæra-Bjugnfjorden som sone som skal være fri for taretråling, men Fylkesmannen ser at det kan være ønskelig at taretrålingen opphører på sikt. Tareskogens betydning som oppvekstområde for fiskeyngel, som igjen er næringskilde for mange fisk- og sjøfuglarter er et moment som bør vektlegges i denne sammenhengen.

Tang forekommer grunnere enn tare, og utgjør derfor et mer begrenset habitat, rent generelt. Tang er et dominerende element i det krevende og spesielle miljøet i tidevannssonen, og utgjør viktige næringsområder for sjøfugl. Produksjonen av tang vil også bidra med organisk tilførsel til gruntområdene og dypere partier utenfor. Derfor kan tanghøsting i stor skala være med på å forringe verneverdiene i dette spesielle gruntvannsområdet. Skånsom tangskjæring på enkelte lokaliteter kan være mindre problematisk.

I dag er tangskjæring helt fraværende eller svært sjeldent i området. I denne sammenhengen er det også viktig å merke seg at tangskjæring i Grandefjæra naturreservat i utgangspunktet er forbudt, men kan tillates av forvaltningsmyndigheten etter verneforskriftens kap. VI, pkt. 2. Hvorvidt slik tillatelse vil bli gitt, vil avhenge av en vurdering av inngrepets karakter og omfang opp mot verneverdiene i området. Videre kan tangskjæring i Kråkvågsvaet og Innstrandfjæra fuglefredningsområder kun foregå i det omfang som var gjeldende på vernetidspunktet (1983). Det er verdt å merke seg at tangskjæring på privat grunn ikke reguleres av havressursloven.

Det har tidligere foregått skjellskraping i området. Slik aktivitet har stor påvirkning på bunnen, og bør ikke forekomme i verneområdet. Kommersiell høsting av bløtdyr i stor skala, som for eksempel strandsnegl, høsting av kamskjell (?), kan påvirke økosystemet negativt. Det må gjøres en vurdering på om slik aktivitet skal være forbudt i hele eller deler av området.

Akkurat som tangskjæring blir ikke slik aktivitet regulert av havressursloven på privat grunn (ut til 2 meter dybde/marbakke).

Uttak av skjellsand/korallsand har tidligere vært omfattende i området, men dette er nå stanset. Et forbud mot masseuttak anses derfor for å ha små konsekvenser i forhold til dagens situasjon.

Konsekvenser for akvakulturvirkosomhet

Akvakultur vil kunne påvirke samfunnene av planter og dyr på bunnen gjennom tilførsel av næringssalter og organiskmateriale (fôrspill og feces). Det som blir avgjørende er størrelsen av disse tilførslene i forhold til de naturlige fluksene av næringssalter og organisk materiale i og gjennom områdene. Det er stor tidevannsforskjell med stor gjennomstrømming og kort oppholdstid av vannet i disse områdene. Det betyr at områdene kan være mindre sensitive og at et moderat omfang av oppdrettsvirkosomhet antas å ikke ville påvirke verneverdiene i noen vesentlig grad.

Innenfor det foreslåtte verneområdet foreligger det ingen tillatelser til akvakulturanlegg i sjø pr. i dag. Det legges opp til at konsekvensene av å holde området fritt for akvakultur utredes, jf. omtale under referanseområder ovenfor.

Andre aktuelle bestemmelser

En bør være varsom med å legge rørledninger og kabler. Dersom slike må legges gjennom området, bør dette skje i utvalgte korridorer og med skånsomme metoder slik at påvirkningen blir minst mulig. Eksisterende kabler og rørledninger skal kunne vedlikeholdes.

Uttak av masse skal ikke foregå i verneområdet. Deponering av masser og utbygginger med fyllinger må ikke forekomme i området. Plassering av større installasjoner, for eksempel tidevannsturbiner, vindmølleanlegg og lignende må unngås. Siden grunne områder er i dynamisk likevekt og påvirkes av fysiske krefter som bølger og strøm, er det viktig å hindre vesentlige endringer i vanngjennomstrømningen ved for eksempel bygging av veifyllinger, moloer og lignende i området.

Nye utslipp av forurensning skal ikke forekomme i området, og man bør på sikt søke å begrense eksisterende forurensning som kloakkutslipp og avrenning fra landbruk, flyplass og avfallsdeponier.

Konsekvensene av beskyttelsesforslaget for Kråkvågsvaet-Grandefjæra-Bjugnfjorden skal belyses nærmere gjennom den ordinære planprosessen, som bl.a. vil omfatte møter med berørte parter og offentlig høring.

Konsekvenser for næringsvirkosomhet

Restriksjonsnivået avgjør om pågående næringsvirkosomhet får ulemper av vernet, men vi forventer at de fleste pågående aktiviteter i området får fortsette som tidligere. Nye aktiviteter som kan påvirke bunnforholdene og de marine naturtypene, endring av strømforhold o.l. vil sannsynligvis bli forbudt. Dette kan skape begrensninger for fremtidig næringsvirkosomhet i området, som for eksempel ved utbygging i havneområdet. Fiskeaktivitet vil trolig bli lite berørt. Næringer som benytter seg av marine ressurser på sjøbunnen kan bli berørt i form av forbud om høsting i hele eller utvalgte forbudssoner i verneområdet. Dette er noe som må drøftes videre i prosessen. Verneprosessen skal gjennomføres i nært samarbeid med de berørte kommunene og myndigheter.

Verneforslaget kan ha en positiv effekt for turistbedrifter nært området. Spesielt da Ørland våtmarkssenter. Generelt øker turismen i områder rundt store naturvernområder, siden et vern indikerer rein og rik natur og flotte naturopplevelser der.

Det er også kort vei fra Trondheim til Brekstad, som gjøre at området i fremtiden kan bli mer brukt av utdanning- og forskningsinstitusjoner som NTNU, NINA og ulike skoler fra Trondheim. Dette kan gi større inntekter til servicenæringen i Ørland/Bjugn.